

Forbrugerklagenævnet og de private klage- og ankenævn har vist sig i vidt omfang at kunne imødekomme behovet for nemt og billigt at kunne opnå en afgørelse af sager, som har karakter af forbrugersager. Efter retsplejerådets opfattelse er behovet herfor imidlertid næppe mindre for så vidt angår andre af dagliglivets sager som f. eks. sager om ansættelsesforhold, sager i forbindelse med ophævelse af faste samlivsforhold, erstatningssager, sager om pengelån og sager i forbindelse med erhvervelse af fast ejendom eller ejerlejlighed. Det samme gælder med hensyn til de forbrugersager, som ikke er omfattet af forbrugerklagenævnets eller de godkendte private klagenævns kompetence. Behovet for at forenkle og billiggøre sagsbehandlingen for parterne ved domstolene gør sig efter rådets opfattelse endvidere gældende for så vidt angår de forbrugersager, som er uegnede til klagenævnsbehandling.

Om forholdet mellem de foreslåede nye regler om domstolsbehandlingen af mindre sager og reglerne om behandlingen af forbrugerklager henvises til afsnit 6-8.

3. Justitsministeriet er enig med retsplejerådet i, at de gældende regler ikke giver domstolene mulighed for fuldt ud at imødekomme behovet for en let og hurtig sagsbehandling af dagliglivets retskonflikter, og at det, i lighed med hvad der gælder for så vidt angår behandlingen af forbrugersager ved forbrugerklagenævnet, vil være ønskeligt i sager om mindre værdier at fritage parterne for en væsentlig del af den omkostningsbyrde, som efter retsplejelovens almindelige regler falder på parterne. Justitsministeriet kan endvidere tiltræde, at en ændring af den bestående retstilstand mest hensigtsmæssigt kan ske ved at indføre en række særregler om domstolenes behandling af de pågældende sager.

Lovforslaget bygger på retsplejerådets betænkning nr. 886/1979, men, som det fremgår af det nedenfor anførte, afviger forslaget på en række punkter fra retsplejerådets forslag.

4. Forslaget indebærer alene en gennemførelse af de foreslåede indenretlige sagsbehandlingsregler. Retsplejerådets forslag om oprettelse af en særlig retshjælpsordning på dommerkontorerne er således ikke medtaget.

Forslaget om etableringen af en særlig offentlig retshjælpsordning på dommerkontorerne for de af lovudkastet omfattede sager har bl. a. sammenhæng med den foreslåede udvidelse af dommerens vejledningspligt i de pågældende sager. Efter rets-

plejerådets opfattelse er det ønskeligt at kombinere udvidelsen af dommerens bistandsfunktion under den indenretlige sagsbehandling med en hensigtsmæssig retshjælpsordning, der kan sikre en rimelig førprocessuel frasortering af sagerne.

Justitsministeriet har forståelse for de synspunkter, som ligger bag forslaget om oprettelse af en retshjælp ved dommerkontorerne. Det er i sig selv en fordel, at retshjælpen ydes samme sted, som en eventuel senere retssag skal behandles, således at den, der søger retshjælp, kun skal henvende sig ét sted.

Behovet for en ny retshjælpsordning ved dommerkontorerne må imidlertid bedømmes på baggrund af de retshjælpsmuligheder, som i øvrigt findes. I betragtning kommer her navnlig retshjælp ved advokater og private retshjælpsinstitutioner og den retshjælp, som ydes i forbrugerklagenævnet og de godkendte klage- og ankenævn. I 1979 blev der gennemført væsentlige forbedringer i den offentlige retshjælp ved advokater (bekendtgørelse nr. 103 af 16. marts 1979), ligesom Advokatrådet har etableret en supplerende retshjælpsordning. De midler, der er til rådighed for statstilskud til private retshjælpsinstitutioner, blev samtidig væsentlig forøget. De foreløbige erfaringer tyder på, at retshjælp ved advokater efter de gennemførte ændringer benyttes væsentligt mere end tidligere, ligesom der er oprettet en lang række nye private retshjælpsinstitutioner.

På denne baggrund har justitsministeriet ikke fundet det rigtigt nu – som led i de foreslåede regler om sagsbehandlingen i retten – at stille forslag om oprettelse af en ny offentlig finansieret retshjælpsordning.

Dette er ikke ensbetydende med, at der ikke på dommerkontorerne kan ydes nogen form for bistand til publikum. Der ydes allerede i dag og vil fremtidig kunne gives råd og vejledning, ikke mindst i form af information om de eksisterende retshjælps- og klagemuligheder. Som anført nedenfor under pkt. 6 må det forventes, at forbrugere også efter gennemførelsen af særregler for behandlingen af småsager ved domstolene i alt væsentligt vil foretrække at indbringe deres sager for nævn. Dette betyder, at den førprocessuelle bistand i forbrugersager fortsat som altovervejende hovedregel skal ydes af forbrugerklagenævnet og de godkendte private klage- og ankenævn.

Justitsministeriet vil i forbindelse med gennemførelsen af de foreslåede regler foretage en ændring af advokatretshjælpsbekendtgørelsen, således at retshjælp vil kunne ydes til udfærdigelse af stævning i de af lovforslaget omfattede sager.